

UZUN SÜRELİ ARAÇ KİRALAMA - FİNANSAL KİRALAMA

Uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerde aracı elinde bulunduran işleten sayılır. Aracı işleten ise, kusursuz sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumludur.

Finansal kiralama sözleşmesi ilgili noterlikten getirtilerek, sözleşmenin geçerli olup olmadığı, sözleşmenin imzalanmasının ardından aracın tesliminin gerçekleşip gerçekleşmediği araştırılarak, hasıl olacak sonuca göre davalıların pasif dava ehliyetlerinin belirlenmesi gerekir. (2918/m.3,85 6762/m.1301 3226/m.9, 17)

Dava, TTK'nın 1301. maddesine dayalı rücu tazminat istemine ilişkindir. Davacı vekili, kazaya karışan aracın Finansal Kiralama Sözleşmesi ile kazadan önce davalılara kiralandığını bildirmiştir.

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun 9 ve 17. maddelerine göre, kiralaanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de, anılan Kanun'un 13. maddesine göre, kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 3.maddesine göre "...uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerde kiracı (aracı elinde bulunduran) işleten sayılır". Aynı Kanun'un 85. maddesi uyarınca, işletenin kusursuz sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumlu olacağı kabul edilmiş bulunmasına nazaran, davalıların bu davada davalı sıfatlarının bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla, finansal kiralama sözleşmesi ilgili noterlikten getirtilerek, sözleşmenin geçerli olup olmadığı, sözleşmenin imzalanmasının ardından aracın tesliminin gerçekleşip gerçekleşmediği araştırılarak, hasıl olacak sonuca göre yukarıdaki ilkeler de gözönüne alınmak suretiyle davalıların pasif dava ehliyetlerinin belirlenmesi gerekirken, yazılı olduğu şekilde eksik incelemeye dayalı olarak karar verilmesi doğru görülmemiştir.

17.HD.24.03.2008 E. 2007/4411 - K. 2008/1442

UZUN SÜRELİ KİRA AKTI FİNANSAL KİRALAYANIN SORUMLULUĞU

Aracın dört yıl süreli kiralama sözleşmesi ile kiralandığı ve kira süresi bitmiş olmasına rağmen kiracının olay tarihinde dahi fiili hakimiyetinin devam ettiği görülmektedir. Uzun süreli kiralama ile davalı Finans Kiralama A.Ş.'nin eylemli hakimiyeti sona erdiğinden malik sıfatıyla sorumlu tutulamayacağı ve kendisine husumet yöneltilmeyeceği gözetilmeksizin hükmedilen tazminat ile müteselsilen sorumlu tutulmuş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

Davacı, davalı şirkete ait otobüsün diğer davalı tarafından kullanılan otobüse çarpması sonucu yaralanması nedeniyle maddi ve manevi tazminat isteminde bulunmuştur. Davalı Finans Kiralama A.Ş şirket olaya karışan aracın 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun hükümlerine göre ve dört yıllığına kiralandığını, uzun süreli kiralama nedeniyle sorumlulukları bulunmadığından davanın reddini savunmuştur.

Dosyaya sunulan kira sözleşmesinin incelenmesinden dava konusu trafik kazasına karışan aracın Noterde düzenlenen kiralama sözleşmesi ile dört yıl süre ile kiralandığı ve kira süresi bitmiş olmasına rağmen kiracının olay tarihinde dahi fiili hakimiyetinin devam ettiği görülmektedir. Uzun süreli kiralama ile davalı Finans Kiralama A.Ş.'nin eylemli hakimiyeti sona erdiğinden malik sıfatıyla sorumlu tutulamayacağı ve kendisine husumet yöneltilmeyeceği gözetilmeksizin hükmedilen tazminat ile müteselsilen sorumlu tutulmuş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.13.03.2002 E. 2002/11444 - K. 2003/3059

FINANSAL SÖZLEŞME İLE KİRALANAN ARAÇ UZUN SÜRELİ ARAÇ KİRALANMASI - İŞLETENİN SORUMLULUĞU

Finansal sözleşme ile kiralanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de, kiracı sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir. Aracın uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerde kiracı, işleten sayılır.

(818/m.41 3226/m.9,13,17 2918/m.3,85)

Dava, haksız eylemden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. Davalı Finansal Kiralama Şirketi vekili cevap dilekçesi ile kazaya karışan aracın finansal kiralama sözleşmesi gereğince kazadan önce 18.2.1998 tarihli sözleşme ile davalı Es-Dağ Gıda Tem. A.Ş. ne kiralandığını ve devir edildiğini savunmuştur. 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununun 9.ve 17.maddelerine göre, kiralanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de, anılan kanunun 13.maddesine göre kiracı sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3.maddesine göre '...aracın uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerde kiracı,...işleten sayılır.' hükmü ve aynı kanunun 85. maddesi uyarınca işletenin ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumlu olacağı kabul edilmiş bulunmaktadır.

Somut olayda,15.4.1999 tarihinde zararı veren kamyon 34 UP 2512 plakalı olup, aracın ruhsatına göre 1998 model Ford marka Cargo 2520 6x2 tipindedir. 8.2.1998 tarihli Finansal Kiralama Sözleşmesinin Ek 1; Özel Şartlar, Tesellüm Belgesi ve hatta Taşıt Alım Vergisi Ödeme Belgesine göre dava konusu araç, olay tarihinden önce finansal kiralama sözleşmesi ile davalı şirkete devir ve teslim edilmiştir. Bu belgelere rağmen, taraflar arasında finansal kira sözleşmesinin olmadığı kabulü doğru değildir. Bu itibarla mahkemece, davalı finansal kiralama şirketinin bu davada davalı sıfatının bulunup bulunmadığının tesbiti amacıyla finansal kiralama sözleşmesinin geçerli olup olmadığı araştırılarak, hasıl olacak sonuca göre yukarıdaki ilkelerde göz önüne alınmak suretiyle davalı şirketin bu davadaki pasif dava ehliyetinin belirlenmesi gerekirken, yazılı şekilde eksik inceleme ile karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD.18.03.2002 E. 2001/10000 - K. 2002/2459

FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ

3226 Sayılı Finansal Kiralama Kanununun 9 ve 17.maddelerine göre, kiralanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de, anılan Kanun'un 13.maddesine göre kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir. (3226/m.9,13,17 6762/m.1301 2918/m.3,85)

Dava, davacı şirkete kasko sigorta poliçesi ile sigortalı araçta meydana gelen zararın rücuen tahsili istemine ilişkindir. Davacı sigorta şirketi, davalı Klas Sosyal Hizmetler İletişim Turizm Ltd Şti aleyhine, 34 UP 8638 plakalı aracın işleteni sıfatı ile dava açmıştır. Dava dışı TEB Finansal Kiralama AŞ. de aracın Klas Sosyal Hizmetler İletişim ve Turizm Ltd Şti.ne kiralandığını ve kiracı firmaya devir yapıldığını bildirmiştir.

3226 Sayılı Finansal Kiralama Kanununun 9 ve 17.maddelerine göre, kiralanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de, anılan Kanun'un 13.maddesine göre kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3.maddesine göre "...aracın uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerde kiracı... işleten sayılır." hükmü ve aynı kanunun 85.maddesine göre işletenin ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumlu olacağı kabul edilmiştir. Bu durumda mahkemece, TEB Finansal Kiralama AŞ.nin yazısında bahsi geçen finansal kiralama sözleşmesini celbiyle, 34 UP 8638 plakalı aracın olay tarihinde işletenin davalı Klas Sosyal Hizmetler İletişim Turizm Ltd Şti olup olmadığının tespiti ile sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün bu nedenle davacı yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.08.02.2005 E. 2004/2982 - K. 2005/899

**FİNANSAL KİRALAMA
ARACIN UZUN SÜRELİ KİRALANMASI
KİRACININ İŞLETEN SAYILACAĞI**

Aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı işleten sayılır ve işleten ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumlu olur.

(2918/m.3,85 3226/m.13,14,15)

Dava, trafik kazasından kaynaklanan hasar tazminatına ilişkindir. Trafik kazasına karışan aracın, noterde düzenlenen Finansal kiralama sözleşmesi ile davalı G.Otomobilcilik San.Tic. Ltd.Şti.'ni 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu hükümleri uyarınca 4 yıl süre ile kiralandığı anlaşılmaktadır. Aracın mülkiyeti Finansal Kiralama Şirketine ait ise de, yararlanma ve kullanma hakkı kiracıya ait olup, kiracı malın zilyedir. Sözleşmenin 46. maddesi ile üçüncü kişilere verilecek zarardan kiracı sorumlu tutulmuştur. Sözleşme ve yasanın diğer emredici hükümleri de gözönünde tutulduğunda kiralama konusu malın kullanımı ve getireceği yarar ve zararlar kiracıya devredilmiş bulunmaktadır.

2918 sayılı Yasanın 3. maddesi ile "... aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı..." işleten sayılacağı ve 85. madde ile de işletenin ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumlu olacağı kabul edilmiştir.

Somut olayda davalı G.Otomobilcilik San. Tic. Ltd. Şti.'nin, diğer davalı şirketten kazaya karışan aracın olaydan önce uzun süreli olarak Finansal Kiralama Kanununa göre kiralandığı ve aracın işleteni bulunduğu, kiralamış olduğu araç, kiralama sözleşmesi ile Ramis'e kiralanmış ise de kaza tarihi kira sözleşmesinin bitiş tarihinden sonraki bir tarihte meydana gelmiştir. Ayrıca davalı şirketler arasında yapılan Finansal Kiralama sözleşmesinin, kiracı için devir yasağı başlıklı 9. maddesinde "kiracı malı üçüncü şahıslara devir ve temlik edemeyeceği gibi kiralayanın yazılı izni olmadan kullanımlarına veya istifadelerine terk edemeyecektir..." şeklinde hükme bağlanmıştır. Kazaya karışan araç, noterde düzenlenen Kati Satış Sözleşmesi ile davalı F.Finansal Kiralama Anonim Şirketi tarafından, diğer davalı G.Otomobilcilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti'ne satılmıştır. Tazminat konusu kazaya karışan aracın işleteni kaza tarihinde 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ve 2918 sayılı Karayolları, Trafik Kanununun ilgili maddeleri gereğince davalı G.Otomobilcilik San. ve Tic. Ltd. Şti'dir.

Dosyadaki yazılan kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalı G... Otomobilcilik San. ve Tic. Ltd. Şti. vekilinin bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün onanmasına oybirliğiyle karar verildi.

17.HD.17.05.2004 E. 2004/4513 - K. 2004/6241

FİNANSAL KİRALAMA KİRALANANIN İŞLETEN OLARAK SORUMLULUĞU

Kiralanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir. Buna göre, doğan zarardan "işleten" olarak kiracı sorumludur. (3226/m. 9, 13, 17 2918/m. 3, 85)

Dava, haksız eylemden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. Davalılardan H... Finansal Kiralama A.Ş vekili, kazaya karışan aracın finansal kiralama sözleşmesi gereğince dört yıl süreli olarak kazadan önce dava dışı Ali`ye kiralandığını savunmuştur. Yanıt dilekçesine ekli sözleşme fotokopilerinin bazı bölümleri eksik bulunmaktadır. 3226 Sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun 9 ve 17. maddelerine göre, kiralanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de, anılan kanunun 13. maddesine göre, kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir.

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 3. maddesinde "... aracın uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerde kiracı ... işleten sayılır." hükmüne yer verilmiş olup, aynı kanunun 85. maddesinde de işletenin ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumlu olacağı kabul edilmiştir.

O halde, finansal kiralama sözleşmesinin tamamı ibraz ettirilip, sözleşmenin imzalanmasının ardından aracın kiracıya tesliminin gerçekleşip gerçekleşmediğinin de araştırılarak, hasıl olacak sonuca göre yukarıdaki ilkelerde gözönüne alınmak suretiyle davalı finansal kiralama şirketinin bu davada pasif dava ehliyetinin bulunup, bulunmadığının belirlenmesi gerekirken, bu davalı bakımından yazılı olduğu şekilde eksik incelemeye dayalı olarak karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 20.05.2003 E. 2002/12825 - K. 2003/5132

FİNANSAL KİRALAMA ARACIN UZUN SÜRELİ KİRALANMASI - İŞLETEN SIFATI

Finansal Kiralama Kanunu ve sözleşme hükümleri uyarınca aracın mülkiyeti Finansal Kiralama şirketine ait olsa da, yararlanma ve kullanma hakkı kiracıya ait olup, aracın işleticisi kiracıdır. (2918/m. 3 3226/m. 13)

Dava, kasko poliçesinden kaynaklanan rücu tazminat istemine ilişkindir. Davalı Finansal Kiralama Şirketi vekili, kaza tarihinde şirket adına kayıtlı aracın 3226 sayılı Yasa hükümleri uyarınca finansal kiralama sözleşmesi ile kiralandığını ileri sürerek, 03.06.1998 tarihli ve 4 yıl süreli sözleşmeyi dosyaya sunmuştur. "İşleten" kavramının tanımlandığı 2918 sayılı Yasa'nın 3 ncü maddesi aracın uzun süreli kiralınması halinde kiracının işleten sayılacağını düzenlemiştir, ayrıca 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ve sözleşme hükümleri uyarınca da aracın mülkiyeti Finansal Kiralama şirketine ait olsa da, yararlanma ve kullanma hakkı kiracıya ait olup, aracın işleticisi kiracıdır. Bu durumda 3 ncü kişilere verilecek zarardan da kiracı sorumlu olacaktır. Buna göre kazaya neden olan davalı şirkete ait aracın kaza tarihinde finansal kiralama yoluyla bir başkasına kiralanıp kiralanmadığı hususunda gerekli araştırma yapılarak, savunmanın doğru olup olmadığının belirlenmesi gerekirken, yetersiz incelemeye dayalı olarak davanın Finansal Kiralama şirketi yönünden kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 01.05.2003 E. 2002/11797 - K. 2003/4353

FİNANSAL KİRALAMA ARACIN UZUN SÜRELİ KİRALANMASI

Finansal Kiralama Kanununa göre aracın mülkiyeti Finansal Şirkete ait ise de, yararlanma ve kullanma hakkı kiracıya ait olup, kiracı malın zilyetidir.

Aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı işleten sayılır ve işleten ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan yükümlü olur.

(2918/m.3,85, 3226/m.9,17,13)

Trafik kazasına karışan aracın Finansal Kiralama Sözleşmesi ile dava dışı Metro Mot.Taş.San.ve Tic.A.Ş'ne 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu hükümleri uyarınca uzun süreli olarak kiralandığı anlaşılmaktadır.Anılan Yasanın 9 ve 17.maddelerine göre aracın mülkiyeti Finansal Şirkete ait ise de,yararlanma ve kullanma hakkı 13.madde hükmünce kiracıya ait olup,kiracı malın zilyetidir.Sözleşme ve Yasanın diğer emredici hükümleri de göz önünde tutulduğunda,kiralama konusu malın kullanımı ve getireceği yarar ve zararlar kiracıya devredilmiş bulunmaktadır.

2918 sayılı Yasanın 3.maddesi ile ...aracın uzun süreli kiralama,ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı...işleten sayılacağı ve 85.madde ile de işletenin ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan yükümlü olacağı kabul edilmiştir.

Somut olayda,davalı finansal kiralama şirketinin olaya karışan aracını,kazadan önce ve uzun süreli olarak sui generis bir kullanımın devri niteliğinde olan sözleşme ile Finansal Kiralama Kanunu hükümlerine uygun biçimde dava dışı şirkete kiraladığı dosyadaki belgelerden anlaşıldığından, finansal kiralama şirketi açısından husumet yokluğundan davanın reddi gerekirken bu husus üzerinde hiç durulmaksızın onun açısından dahi davanın kabulüne karar verilmesi hatalı olmuş ve kararın açıklanan nedenle davalı finansal kiralayan yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.11.02.2002 E. 2001/8925 - K. 2002/1074

ARACIN UZUN SÜRELİ KİRALANMASI KİRACININ İŞLETEN SAYILMASI

Aracın uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerinde kiracı işleten sayılır.

Dava, kasko sigorta poliçesinden kaynaklanan rücu davasıdır. Davalı V. Finansal Kiralama A.Ş. vekili, cevap dilekçesi ile kazaya karışan aracın finansal kiralama sözleşmesi gereğince dört yıl süreli olarak kazadan önce dava dışı bir şirkete kiralandığını ve akabinde aynı şirkete satıldığını savunmuştur.

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun 9 ve 17. maddelerine göre, kiralanan aracın mülkiyeti finansal kiralama şirketine ait ise de, anılan kanunun 13. maddesine göre, kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın zilyedi olup, sözleşmenin amacına uygun olarak her türlü faydayı elde etmek hakkına sahiptir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 3. maddesine göre "... aracın uzun süreli kiralama, ariyet ve rehin gibi hallerde kiracı... işleten sayılır." hükmü ve aynı Kanunun 85. maddesi uyarınca işletenin ağırlaştırılmış sorumluluk kurallarına göre zarardan sorumlu olacağı kabul edilmiş bulunmasına nazaran, davalı şirketin bu davada davalı sıfatının bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla finansal kiralama sözleşmesinin geçerli olup olmadığı, sözleşmenin imzalanmasının ardından aracın tesliminin gerçekleşip gerçekleşmediğinin araştırılarak, hasıl olacak sonuca göre yukarıdaki ilkeler de gözönüne alınmak suretiyle davalı finansal kiralama şirketinin bu davadaki pasif dava ehliyetinin belirlenmesi gerekirken, yazılı olduğu şekilde eksik incelemeye dayalı olarak karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD.20.11.2000 E. 2000/7567 - K. 2000/9051